

ÎN ACEASTĂ SERIE AU APĂRUT

DICTIONARE GRATUITE ONLINE

- 34 de limbi străine
- căutare în tot textul definițiilor
- exemple de folosire a cuvintelor în propoziții și expresii uzuale
- interfață ușor de folosit

dictionare.linghea.ro

gramatica limbii grecești contemporane

LINGHEA

Gramatica limbii grecești contemporane

Volumul a fost elaborat de colectivul de autori al Linghea S.R.L. și Lingea s.r.o.

Publicat de Editura Linghea, Timișoara, 2024.

Ediția I, 2017

Ediția II, 2024

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Gramatica limbii grecești contemporane

Timișoara : Linghea, 2024

ISBN 978-606-061-068-7

811.14

© Lingea s.r.o., 2024

www.linghea.ro

Toate drepturile sunt rezervate.

Niciun fragment al acestei publicații nu poate fi reprodus, copiat sau transmis fără acordul scris al editurii.

Printed in the EU.

Cuvânt înainte	7
Bibliografie	8

1 Alfabetul și pronunția 10

1.1 Alfabetul	10
1.2 Pronunția	11
1.3 Accentul	14
1.4 Elidarea vocalelor	16
1.5 „v” final	17
1.6 Observații	18

2 Substantivul 18

2.1 Declinarea substantivelor	19
2.2 Scrierea cu majuscule	27

3 Adjectivul 28

3.1 Declinarea adjectivelor	29
3.2 Comparația adjectivului	37

4 Articolul 40

4.1 Articolul hotărât	40
4.2 Articolul nehotărât	41

5 Pronumele 41

5.1 Pronumele personal	42
5.2 Pronumele posesiv	45
5.3 Pronumele demonstrativ	45
5.4 Pronumele reflexiv	46
5.5 Pronumele interogativ	46
5.6 Pronumele relativ	47
5.7 Pronumele hotărât	48
5.8 Pronumele nehotărât	48
5.9 Pronumele negativ	49

6 Numeralul 50

6.1 Lista numeralelor cardinale și ordinale	50
6.2 Numeralesle cardinale	51
6.3 Numeralesle ordinale	53
6.4 Numeralesle multiplicative	53
6.5 Numeralesle colective	54
6.6 Operațiile matematice	54
6.7 Frațiile	54
6.8 Exprimarea timpului	55

LIBRIS

We know
books 60

7 Verbul	60
7.1 Timpul prezent	65
7.2 Timpurile trecute	70
7.3 Imperfectul – imperfectum – paratitkos	72
7.4 Trecutul perfectiv – aorist	73
7.5 Timpurile viitoare	85
7.6 Viitorul continuu	85
7.7 Viitorul perfectiv	87
7.8 Topica timpurilor viitoare	90
7.9 Conjugarea verbelor regulate	91
7.10 Timpurile relative	94
7.11 Timpul prezent perfect	96
7.12 Timpul mai mult ca perfect	97
7.13 Timpul viitor anterior	98
7.14 Participiul	99
7.15 Modul condițional	102
7.16 Modul conjunctiv	103
7.17 Modul imperativ	107
7.18 Neagația	111
7.19 Dubla neagație	112
7.20 Verbele modale	112
7.21 Verbele impersonale	114

8 Adverbul 119

8.1 Tipuri de adverb	119
8.2 Formarea adverbelor	124
8.3 Comparația adverbului	128

9 Prepoziția 130

9.1 Cele mai folosite prepoziții	131
9.2 Alte prepoziții și locuțiuni de loc, de timp	133
9.3 Alte prepoziții	135
9.4 Modificarea sunetelor din prepoziții	138
9.5 Prepoziții folosite ca prefixe în cuvintele compuse	139
9.6 Prepoziții și prefixe din greaca veche	140

10 Conjuncția 141

10.1 Tipuri de conjuncții	141
---------------------------	-----

11 Particulele 148

12 Interjecția 151

12.1 Interjecții colocviale	153
12.2 Interjecții onomatopice	154

13 Construcția și sintaxa propoziției 155

13.1 Propoziția și părțile propoziției	155
13.2 Ordinea cuvintelor în propoziție	164
13.3 Dorința	167
13.4 Potențialul	168
13.5 Propozițiile secundare	168
13.6 Propozițiile relative	171
13.7 Vorbirea indirectă	187
13.8 Punctuația	188

14 Verbele neregulate 190

15 Dicționar de termeni gramaticali 199

Index 204

1 Alfabetul și pronunția

We know
books

1.1 Alfabetul

A α	άλφα	alfa	[a]
B β	βήτα	vita	[v]
Γ γ	γάμμα	gama	[g]
Δ δ	δέλτα	delta	[ð]
E ε	έψιλον	epsilon	[e]
Z ζ	ζήτα	zeta	[z]
H η	ήτα	ita	[i]
Θ θ	θήτα	thita	[θ]
I ι	ιώτα	iota	[i]
K κ	κάππα	kappa	[k k']
Λ λ	λάμδα	lamda	[l l']
M μ	μι	mi	[m]
N ν	νι	ni	[n n']
Ξ ξ	ξι	ksi	[ks]
O ο	όμικρον	omikron	[o]
Π π	πι	pi	[p]
P ρ	ρα	ro	[r]
Σ σ (ς)	σίγμα	sigma	[s]
T τ	ταυ	taf	[t]
Υ υ	ύψιλον	ipsilon	[i]
Φ φ	φι	fi	[f]
X χ	χι	hi	[h h']
Ψ ψ	ψι	psi	[ps]
Ω ω	ωμέγα	omega	[o]

Note despre pronunție

- Pronunția literei **γ gama** [g] se situează între un *h* gutural și unul aspirat. În fața literelor [e] și [i], gama se citește ca *i*.
  - Litera **δ delta** [ð] se citește ca *th* (*this*) în limba engleză.
  - Atunci când pronunțăm litera **θ thita** [θ], vârful limbii ajunge la dinții de sus și se aude *th* (*thank you*).
- Pentru mai multe informații despre pronunția semnelor speciale, vezi și cap. **Prezentarea pronunției** de la pag. 12.

1.2 Pronunția

În limba greacă se folosește același alfabet ca în greaca veche. Cu toate acestea, de-a lungul timpului, pronunția s-a modificat (de ex. denumirea literei β nu mai este „beta”, ci „vita”, iar litera se pronunță *v*), iar alfabetul contemporan nu reflectă pronunția actuală.

► 1.2.1 Pronunția diftongilor

αι	se citește e	αγία	[eti:a]
ει	se citește i	ειρήνη	[iri:ni]
οι	se citește i	οικονομία	[ikonomi:a]
υι	se citește i	υιοθεσία	[iothesi:a]
ου	se citește u	ουρανός	[urano:s]

Aceste grupuri de vocale se numesc diftongi.

Diftongii **au, eu**

Diftongii **au, eu** se pronunță **af, ef** dacă sunt urmați de **consoana surdă ξ, θ, κ, π, σ, τ, φ** sau **χ**.

αυστηρός	[afstiro:s]	εύπιστος	[efpistos]
αυτοκίνητο	[aftoki:nito]	εύκολος	[efkolos]

Diftongii **au, eu** se pronunță **av, ev** dacă sunt urmați de o **vocală** sau **consoana sonoră β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν** ori **ρ**.

αυλή	[avli:]	Εύα	[e:va]
αύριο	[a:vrio]	εύρημα	[e:vrima]

Dacă vocalele alăturate trebuie pronunțate separat, deasupra celei de-a doua litere (adică deasupra lui *i* sau *u*) se scriu două puncte, semn denumit **trema** (*διαλυτικά*). În acest caz, de obicei, vocalele intră în silabe diferite, dar există cuvinte în care ambele vocale intră în aceeași silabă (de ex. *χαϊδέω* [haiðe:vo]).

ai̇	în română ai	λαϊκός	[laiiko:s]
ei̇	în română ei	βόλει	[vo:lei]
oi̇	în română oi	ευνοϊκός	[evnoiiko:s]
ui̇	în română ui	μυϊκός	[miiiko:s]
ai̇u̇	în română ai (silabe dif)	αἰπνία	[aipni:a]
eu̇	în română ei (silabe dif)	ξεύφαινω	[kseife:no]

Dacă prima vocală este accentuată, nu se mai folosește trema.

- *νεράιδα* [nera:ida], *πλάι* [pla:i] (dar *πλαινός* [plaino:s]), *κοροϊδεψα* [koro:idepsa] (dar *κοροϊδεύω* [koroide:vo])

IBRIS

We know
books

▶ 1.2.2 Pronunția grupurilor de consoane

γγ	ng	Αγγλία	[angli:a]
γκ	la începutul cuv.	γκρεμῖος	[gremos]
	g		
	în mijl. cuv. înainte de ε, αι, η, ι, ει, οι, υ nk	εγκύκλιος	[enki:klios]
	în mijl. cuv. înainte de α, ο, ω, ου ng	αγκαλιά	[angalia:]
γχ	hh, dar puțin nazal, nh	συγχωρώ	[sihhoros:], [sinhoros:]
μπ	la începutul cuv.	μπάλα	[ba:la]
	b		
	în mijl. cuv.	αμπέλι	[ambe:li]
	mb		
ντ	la începutul cuv.	ντόπιος	[do:pios]
	d		
	în mijl. cuv. nd	πέντε	[pe:nde]
τσ (τς)	t	τσάντα	[ʧa:nda]
τζ	dz	τζατζίκι	[dzadzzi:ki]

▶ 1.2.3 Prezentarea pronunției

α	se citește a
αι	se citește e : αίμα [e:ma] sânge
αυ	1. se citește af dacă urmează o consoană surdă: αυτός [aftos:] el, acesta 2. se citește av dacă urmează o consoană sonoră sau o vocală: αύριο [a:vrio] mâine
αύ	se citește ai în două silabe: αὐπνία [aipnia:] insomnie
β	se citește v : βέβαιος [ve:veos] sigur
ββ	se citește v : Σάββατο [sa:vato] sâmbătă
γ	1. se citește i gutural, dacă stă înainte de ε, αι, η, ι, ει, οι, υ: γιαγιά [yia:ia:] bunică 2. se citește h aspirat [g] dacă stă înainte de α, ο, ω, ου sau de consoanele: γάλα [ga:la] lapte, εγώ [ego:] eu
γγ	se citește ng : Αγγλία [angli:a] Anglia, cu excepția συγγνώμη [signo:mij] mă scuzi, scuze
γκ	1. se citește g atunci când stă la începutul cuvântului: γκριζος [gri:zos] gri + unele cuvinte străine: αργό [argo:] argou, μπαγκέτα [baghe:ta] baghetă 2. se citește nk în mijlocul cuvântului, dacă urmează ε, αι, η, ι, ει, οι, υ: εγκύκλιος [enki:klios] circulară + cuvântul φράγκο [fra:mko] franc (ban), φραγκοκρατία [frankokratia] perioada de ocupație latină a Greciei 3. se citește ng în mijlocul cuvântului, dacă urmează α, ο, ω, ου: αγκαλιά [angalia:] brațe
γχ	se citește h , dar mai nazal, ca nh : άγχος [a:hhos] sau [a:nhos] stres

δ	se citește th sonor , ca [ð] întâlnit în engleză în cuvintele <i>the, this</i> : δίδω [di:ðo] dau
ε	se citește e : ελάφι [ela:fi]
ει	se citește i : είμαι [ime] sunt
ευ	1. se citește ef , dacă urmează o consoană surdă (Ξ, θ, κ, π, σ, τ, φ, χ): εύκολος [e:fkolos] ușor, facil 2. se citește ev dacă urmează o vocală sau o consoană surdă (β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν, ρ): Ευρώπη [evro:pi] Europa
ζ	se citește z : ζωή [zoi:] viață
η	se citește i : ησυχία [isihi:a] liniște
θ	se citește th ca în limba engleză, [θ] din cuvintele <i>thing, theme</i> : θέμα [θe:ma] temă
ι	se citește i : ίσιος [i:sios] drept, lin
κ	1. se citește k dacă se află înainte de α, ο, ω, ου sau înainte de o consoană: κακός [kakos:] rău, κλίμα [kli:ma] climă 2. se citește k palatalizat dacă stă înainte de ε, αι, η, ι, ει, οι, υ: κύριος [k'i:rios] domn, καινούριος [k'enu:rios] nou
κκ	se citește k : εκκλησία [eklisia:] biserică
λ	se citește moale, mai ales înainte de [i], se pronunță [l], l moale : λιώνω [lio:no] anula
λλ	se citește l : αλλά [ala:] iar
μ	se citește m : μητέρα [mite:ra] mamă
μμ	se citește m : λήμμα [lima] limă
μπ	1. se citește b la începutul cuv.: μπαίνω [be:no] intru 2. se citește mb în centrul cuv.: αμπέλι [ambe:li] viță-de-vie. Există o serie de excepții: τουρμπίνα [turbina:] turbină, μπάρμιας [ba:rbas] unchi, moș, μπαμπάς [baba:s] tătic, precum și cuvinte compuse ca σύμπτωμα [simploma] simptom
ν	cu excepția cazurilor în care este urmat de [i] și de o altă vocală și se palatalizează devenind ni : νιώθω [nio:θo] simt
νν	se citește n : σύννεφο [sinefo] nor
ντ	1. se citește d la începutul cuv.: ντόπιος [do:pios] local 2. se citește nd în mijl. cuv.: πέντε [pe:nde] cinci. Există excepții ca antena [ante:na] antenă, αντικα [anti:ka] obiect vechi, δαντέλα [dante:la] dantelă
ξ	se citește x : ξένος [kse:nos] străin
ο	se citește o : οδηγός [odigos:] șofer
οι	se citește i : οικονομία [ikonomia:] economie
ου	se citește u : ουτοπία [utopia:] utopie
π	se citește p : πόδι [po:ði] picior
ππ	se citește p : ιππασία [ipasia:] echitație
ρ	se citește r : ρήμα [rima] verb
ρρ	se citește r : επίρρημα [epi:rima] adverb
σ	1. se citește s – la sfârșitul cuvintelor se scrie ς : σοφία [sofi:a] înțelepciune, σκοπός [skopos] scop 2. se citește z , dacă stă înaintea unei consoane sonore: ασβέστης [azvestis] var

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΞΟΠΡ

σσ	se citește s : <i>σάρκισος</i> [narkisós] narcisă
τ	se citește t : <i>τομιάς</i> [tomias] casier
τζ	se citește dz : <i>τζάκι</i> [dza:ki] șemineu
τσ	se citește tʃ : <i>τσάι</i> [tʃai] ceai
ττ	se citește t : <i>τίττα</i> [ita] înfrângere
υ	se citește i
υι	se citește i : <i>υιός</i> [io:s] fiu
φ	se citește f : <i>φόβος</i> [fo:vos] frică
χ	se citește 1. h , dacă stă înainte de α, ο, ω, ου sau înainte de consoana : <i>χορός</i> [horos:] dans 2. se citește h moale (hi) [hʲ], dacă stă înainte de ε, αι, η, ι, ει, οι, υ : <i>χέρι</i> [h'e:ri] mână
ψ	se citește ps : <i>ψαράς</i> [psara:s] pescar
ω	se citește o : <i>ώρα</i> [o:ra] oră

We know
books

1.3 Accentul

Accentul (τόνος) este dinamic și poate avea rol semantic pentru cuvintele care se scriu la fel.

- ▶ ο γέρος (bătrân) – γερός (tare, sănătos)
- ο όρος (condiție, termen) – ορός (ser, infuzie)

În cărțile și publicațiile tipărite înainte de 1982 putem întâlni încă scrierea politonică în cadrul căreia sunt marcate accentul dinamic, alungirea accentului și aspirațiile care și-au pierdut semnificația în greaca modernă. Anumiți autori folosesc în continuare aceste tipuri de accent. Cu toate acestea, ele sunt considerate învechite.

Accentul **este marcat cu o virgulă deasupra vocalei** din silaba accentuată. Dacă această vocală este prima literă dintr-un nume propriu sau dintr-o propoziție, accentul este marcat cu o virgulă înaintea acestei vocale.

- ▶ Άννα [a:na], Έλα! [e:la] (vino, hai!)

Dacă accentul cade pe **un grup de vocale** (αι, ει, οι, υι, ου, ευ), virgula care marchează accentul se scrie deasupra celei de-a doua vocale.

- ▶ τείχος [ti:hos] (zid), ναύτης [na:ftis] (marinar)

Pentru celelalte grupuri de vocale, virgula se scrie deasupra vocalei care se pronunță mai puternic.

- ▶ διάλειμμα [dia:lɪma] (pauză), νεράιδα [ne:ra:ida] (zâncă), άυλος [a:ilos] (imaterial), μοιάζω [mia:zo] (eu semăn)

În textele scrise cu majuscule, de exemplu în inscripții, accentul nu este marcat.

- ▶ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ (Cofetărie), ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (Banca Națională)

Accentul nu este marcat în **cuvintele monosilabice**. Excepție fac cuvintele în care accentul poate schimba sensul cuvântului:

η ή

που – πού
πως – πώς

articol hotărât de gen feminin – sau (conjunție)
că (conjunție) – unde (adverb relativ)
că (conjunție) – cum (adverb relativ)

Mutarea accentului

Accentul este **mobilit**. Altfel spus, în timpul declinării și conjugării accentul se poate muta pe o altă silabă. Chiar și în acest caz se respectă **regula celor trei silabe**: accentul poate sta **cel mai departe pe antepenultima silabă**.

- ▶ δένω – έδενω – θα δελώ leg – legam – voi lega
- αγοράζω – αγοράσα – θα αγοράσω cumpăr – cumpăram – voi cumpăra

Dacă în timpul declinării sau conjugării cuvântul primește o altă silabă care ar duce la încălcarea acestei reguli, accentul **se mută** cu o silabă mai la dreapta.

- ▶ το διαμέρισμα (apartamentul) – τα διαμερίσματα
- το όνομα (numele) – τα ονόματα

Accentul **nu poate rămâne pe antepenultima silabă** dacă în terminația substantivului există vocale care ar fi fost lungi în greaca veche: **ου, ω și ει**. Este vorba despre terminațiile **-ου** (G sg.), **-ους** (A pl.), **-ων** (G pl.) a **-εις** (N, A și V pl.). Această regulă nu se aplică neologismelor și cuvintelor compuse.

- ▶ *(N sg.) ο άνθρωπος (omul) – *(G sg.) του ανθρώπου – *(G pl.) των ανθρώπων – *(A pl.) τους ανθρώπους
- *(N sg.) η έξοδος (ieșirea) – *(G sg.) της εξόδου – *(G pl.) των εξόδων – *(A pl.) τις εξόδους
- *(N sg.) το πρόσωπο (persoana, față) – *(G sg.) του προσώπου – *(G pl.) των προσώπων
- *(N sg.) το πρόβλημα (problema) – *(G sg.) τα προβλήματα – *(G pl.) των προβλημάτων
- *(N sg.) η κατάληξη (terminația) – *(G sg.) οι καταλήξεις – *(G pl.) τις καταλήξεις
- Dar:** *(N, A sg.) το κάρβουνο (cărbune) – *(G sg.) του κάρβουνου
- Dar:** *(N, A sg.) το ψαρόδικο (magazin de pește) – *(G sg.) του ψαρόδικου
- Dar:** *(N, A sg.) παλιόκαιρος (vreme urâtă) – *(G sg.) του παλιόκαιρου

Numeroase substantive masculine terminate în **-ας** sau **-ης** și substantivele feminine terminate în **-α** sau **-η** au accentul pe ultima silabă la genitiv plural.

- ▶ *(N sg.) ο κλέφτης (hoțul) – *(N pl.) οι κλέφτες – *(G pl.) των κλεφτών
- *(N sg.) ο τουρίστας (turistul) – *(N pl.) οι τουρίστες – *(G pl.) των τουριστών
- *(N sg.) ο άντρας (bărbatul) – *(N pl.) οι άντρες – *(G pl.) των αντρών
- *(N sg.) η τράπεζα (banca) – *(N pl.) οι τράπεζες – *(G pl.) των τραπεζών
- *(N sg.) η τέχνη (arta) – *(N pl.) οι τέχνες – *(G pl.) των τεχνών
- Dar:** *(N sg.) ο αγώνας (luptă, întrecere) – *(N pl.) οι αγώνες – *(G pl.) των αγώνων
- Dar:** *(N sg.) η εφημερίδα (ziarul) – *(N pl.) οι εφημερίδες – *(G pl.) των εφημερίδων

Cuvântul enclitic

Atunci când se află după un cuvânt (substantiv, verb sau participiu prezent activ) format din trei sau mai multe silabe, cu accentul pe antepenultima silabă, la **forma neaccentuată a pronumelui personal enclitic**, adică **μου, με, μας**,

ΙΠΠΙΣ

We know

σου, σας, του, τον, τους, της, την, τις, τες, το, τα, **se adaugă un al doilea accent pe ultima silabă** a cuvântului principal (în caz contrar ar exista trei silabe neaccentuate consecutive).

- ▶ το χάρισμά σου (talentul tău), ο πρόεδρος μας (președintele nostru)
 άφησέ το (lăasă asta), θύμισέ μου (amintește-mi), διάβασέ το (citește asta)
 φυτεύοντάς τα (sădindu-le), αποφεύγοντάς τον (evitându-l)

Accentul se poate pune și pe pronumele enclitic *μου, μας, σου, σας, του, τους, το, τα* atunci când, după forma bisilabică a unui verb la modul imperativ urmează două pronume enclitice, unul dintre ele fiind în cazul dativ în limba română, caz dispărut în limba greacă.

- ▶ δώσε μου το (dă-mi-o), γράψε του το (scrie-i-o), φέρε μάς τους (adu-ni-le)

Cuvântul care are accentul pe ultima silabă se numește **οξύτονο** (oxytonon). Cuvântul care are accentul pe penultima silabă se numește **παροξύτονο** (paroxytonon). Cuvântul care are accentul pe a treia silabă de la sfârșit se numește **προπαροξύτονο** (proparoxytonon).

1.4 Elidarea vocalelor

În vorbirea curentă se pot elida vocalele de la începutul sau de la sfârșitul cuvintelor după cum urmează:

- ultima vocală dintr-un cuvânt, atunci când cuvântul care urmează începe cu o vocală (**elidare**):

- ▶ μου αρέσει – μ' αρέσει (imi place)
 σε αγαπώ – σ' αγαπώ (te iubesc)
 τα/τα άκουσα – τ' άκουσα (am auzit-o)
 θα ακούσω – θ' ακούσω (voi auzi, voi asculta)
 να αφήσω – ν' αφήσω (să las)
 από όλους – απ' όλους (de la toți)
 με εσένα – μ' εσένα (cu tine)
 σε εμένα – σ' εμένα (la mine)

- ultima vocală dintr-un cuvânt, atunci când cuvântul care urmează începe cu o consoană (**apocoră**):

- ▶ πάρε το – πάρ' το (ia-l)
 κάνε το – κάν' το (fă-l)
 από την Αθήνα – απ' την Αθήνα (din Atena)
 μέσα στη θάλασσα – μες στη θάλασσα (în mare)

- vocala cu care începe cuvântul, atunci când acesta urmează unui cuvânt terminat într-o vocală (**afereză**). Dacă vocala elidată este accentuată, cuvântul rămâne fără accent:

- ▶ από εδώ – από δώ (de aici)
 σου έδωσα – σου 'δωσα (ți-am dat)
 θα έρθω – θα 'ρθω (voi veni)

να είμαστε – να 'μαστε (să fim)
 μου έφερε – μου 'φερε (mi-a adus)
 πού είναι; – πού 'ναι; (unde e/sunt?)

Există și cazuri rare când se elidează vocala neaccentuată a cuvântului ce succedează unui cuvânt terminat într-o consoană.

- ▶ τούτος εδώ – τούτος 'δώ (acesta)
 το βάλεις 'κείνο (εκείνο) το σπίτι; (Vezi casa aceea?)

În toate aceste cazuri, în locul vocalei elidate apare un apostrof. Excepția este adverbul **μέσα** care are forma **μες** în fața unui cuvânt care începe cu o vocală, precum și adverbele **εδώ** și **εκεί** care, după conjuncțiile *από, κατά* și *προς*, au formele **δω**, respectiv **κει**.

- ▶ μες στο σπίτι
 από δω και πέρα
 Η θέα από κει είναι εντυπωσιακή.
 Κοιτάζουν προς τα δω.
- în casă
 de acum înainte
 De aici, priveliștea e fascinantă.
 Se uită încoace.

Propoziția se poate scurta:

- ▶ Σ' το 'πα. (Σου το είπα.)
 Τι 'ν' άλλ' αυτά τ' αστεία; (Τι είναι όλα αυτά
 τα αστεία?)
- Ți-am spus.
 Ce glume sunt acestea?

1.5 „v” final

v final poate dispărea din articolele hotărâte, la acuzativ plural, **τον** (masc.), **την** (fem.), din numerale și din articolul nehotărât **έναν** (AC, masc. sg.), din pronumele personale sau demonstrative de apropiere **αυτήν** și din negațiile **δεν** (pentru indicativ) și **μην** (pentru conjunctiv și imperativ).

- ▶ τον άνθρωπο (pe omul) – το θρόνο (pe tronul)
 την πόλη (orașul – AC) – τη χώρα (țara – AC)
 έναν καιρό (cândva) – ένα δάσκαλο (pe un învățător)
 αυτήν ήθελα (pe ea/asta o voiam) – αυτή θέλω (pe ea/asta o vreau)
 την ξέρω (o știu) – τη σφίγγω (o strâng)
 δεν έχω (nu am) – δε φοβάμαι (nu mi-e frică)
 μην τρως (nu mănca) – μη βιάζεσαι (nu te grăbi)

v final se păstrează atunci când cuvântul care urmează începe cu o vocală sau cu a dintr-o consoană **κ, π, τ**, grupurile consonantice **μπ, ντ, γκ**, ori cu **τσ, τζ, ξ** sau **ψ**.

- ▶ τον αέρα, έναν καιρό, είδα έναν ξένο, δεν μπορώ, μην ντρέπεσαι

v final **dispare** atunci când cuvântul care urmează începe cu o consoană fricativă **γ, β, δ, χ, φ, θ, μ, ν, λ, ρ, σ** sau **ζ**.

- ▶ τη γάτα, τη βρύση, τη χαρά, το φόβο, τη μητέρα, δε γράφω, μη ρωτάς, μη σταματάς

UPRIS

1.6. Observații

We know
books

Întrebările din limba greacă se termină cu **punct și virgulă**, acesta fiind echivalentul semnului întrebării.

▶ Πού ήσουν;

Unde ai fost?

În loc de punct și virgulă, în greacă folosim punctul pus sus („punctul suspendat”) denumit *άνω τελεία*.

▶ Αυτός δεν ήταν άνθρωπος. Ήτανε θηρίο, δράκος, του βουνού στοιχειό.

Nu era om; era un animal sălbatic, un dragon, un duh al muntelui.

În loc de ghilimele se folosesc « ».

▶ Οποιος άκουσε τ' όνομά του φώναξε: «παρών».

Cine și-a auzit numele a strigat: „Prezent.”

2 Substantivul

Substantivul din limba greacă are **patru cazuri** (nominativ, genitiv, acuzativ și vocativ), **numărul** singular și plural și **genurile** masculin, feminin și neutru.

La fel ca în limba română, se folosesc prepozițiile σε, για, με, από urmate de substantiv în cazul acuzativ.

Există anumite substantive care au doar formă de singular, de exemplu, η κόλαση (iadul), η γαλήνη (liniștea, pacea), η δικαιοσύνη (dreptatea), το ύφος (stilul), το ναυτικό (marina), sau dimpotrivă, doar numărul plural, de exemplu, τα κιάλια (binoclul), τα ηνία (frâiele), τα εντόσθια (viscerele), τα γενέθλια (ziua de naștere), τα συγχαρητήρια (felicitățile), τα πεθερικά (socrii), τα Αγγλικά (limba engleză), τα Ελληνικά (limba greacă) etc.

Termeni de specialitate

română	latină	greacă
nominativ	nominativus (N)	ονομαστική (ιπώση)
genitiv	genitivus (G)	γενική
acuzativ	acuzativus (A)	αιτιατική
vocativ	vocativus (V)	κλητική
singular	singularis (sg.)	ενικός αριθμός
plural	pluralis (pl.)	πληθυντικός αριθμός
masculin	masculinum (m.)	αρσενικό γένος
feminin	femininum (f)	θηλυκό γένος
neutru	neutrum (n.)	ουδέτερο γένος

2.1 Declinarea substantivelor

▶ 2.1.1 Genul masculin

Substantivele de gen masculin **se termină întotdeauna în -ς** la forma de nominativ singular. De obicei au terminațiile **-ος, -ας și -ης**.

▶ ο φίλος (prietenul) – οι φίλοι (prietenii)

ο άντρας (bărbatul) – οι άντρες (bărbații)

ο επιβάτης (călătorul) – οι επιβάτες (călătorii)

caz	articol	-ος	-ας	-ης
N sg.	ο	φίλος	άντρας	επιβάτης
G sg.	του	φίλου	άντρα	επιβάτη
A sg.	το(ν)	φίλο	άντρα	επιβάτη
V sg.	–	φίλε	άντρα	επιβάτη

caz	articol	-οι	-ες	-ές
N pl.	οι	φίλοι	άντρες	επιβάτες
G pl.	των	φίλων	αντρών	επιβατών
A pl.	τους	φίλους	άντρες	επιβάτες
V pl.	–	φίλοι	άντρες	επιβάτες

Deși numele proprii cu accentul pe a doua silabă de la sfârșit, de exemplu Αλέκος, Γιώργος, Πέτρος, Σπύρος, Χρήστος etc. se declină după modelul φίλος, în cazul vocativ nu au terminația -ε, ci -ο. La fel se comportă și alte paroxytone, de ex. γέρο, δράκο, φιλαράκο etc.

▶ Αλέκο! Γιώργο! Πέτρο! Σπύρο! Χρήστο!

numele Παύλος poate avea două terminații în vocativ: Παύλε! sau Παύλο!

Substantivele masculine terminate în **-ος**, cu accentul pe antepenultima silabă, **își mută accentul la genitiv singular și plural și la acuzativ plural, pe penultima silabă**. De obicei, în cazul **genitiv plural**, accentul se mută și la substantivele masculine terminate în **-ας** (accentul nu se mută în cazul cuvintelor αιώνας, αγώνας, κανόνας, χαρακτήρας, χιμώνας etc.). Toate substantivele masculine terminate în **-ης** au la genitiv plural accentul **pe ultima silabă**.

▶ ο άνεμος – του ανέμου – των ανέμων – τους ανέμους (vânt)

ο άνθρωπος – του ανθρώπου – των ανθρώπων – τους ανθρώπους (om)

ο μήνας – των μηνών (lună)

ο ελέφαντας – των ελεφάντων (elefant)

ο στρατιώτης – των στρατιωτών (soldat)

Dacă substantivul **χρόνος** (timp, an) se folosește pentru exprimarea **vârstei**, de obicei, la genitiv plural are accentul pe ultima silabă, adică **χρονών**.

▶ Πόσω(ν) χρονών είσαι;

Είμαι είκοσι **χρονών**.

Câți ani ai?

Am douăzeci de ani.